

המקורבים

לרביה"ק מוהר"ן עברסלב זיע"א

והיו לאחדים // האהדות העולה מתוך כתבי רבנו מוהר"ן ומרנא הגר"א מוילנא זיע"א

כך שמעתי // דיבורי קודש ששמע מוהר"א ש
מבני לוי יצחק בנדר זצ"ל

צדיק תמים, עניין דקדוק ההלכה ושהירידה תכלית העליה

מאת: הרב פנחס כהן

מה שאנו יכולים ללמוד מ'המאמר הראשון' בתורה שהוא ההקדמה לכל המאמרות ומילא גם ההקדמה לכל עבודת ה', וכפי שנבאר.

בראשית נקרא מאמר סתום בדברי הגר"א והליקו"מ, וכנגד הדיבור 'אנוכי'

המאמר הראשון שהוא התיבה 'בראשית' אשר למרות שלא נאמר בה כלל את המילה 'מאמר' אבל כבר אמרו בגמ' בר"ה לב. כי בראשית - מאמר הוא, אך מהו פשר מאמר זה לא נתבאר, גם מהבחינה שלא נאמר בו להדיא אמירה, וגם לא נאמר בו מה נברא במאמר הזה, ועיין במהרש"א בר"ה מה שכתב לתלות את זה האם הבראשית חוזר אל 'ויאמר א-לוהים יהי אור' או שהוא בריאה בפנ"ע.

והביא הליקו"מ בתורה י"ב את דברי המהרש"א בשבת קד. אשר ביאר מה שאמרו שם בגמ' כי שני האותיות מ' פשוטה ומ' סופית הינם כנגד מאמר פתוח ומאמר סתום שהכוונה למאמר של בראשית ברא א-לוהים שנאמר באופן סתום בלא שנאמר בו תיבת 'ויאמר'.

וכדבריו מצינו גם בדברי הגר"א בתיקו"ז ותיקון ל"ח שביאר שם את סדר ביאור עשרת המאמרות וכתב כי המאמר הראשון של בראשית נקרא מאמר סתום וז"ל 'והענין שבראשית אע"ג דגם הוא מאמר מכל מקום הוא סתום ולא נזכר בו מאמר, והענין כי מאמר הראשון והוא לחות הראשונות נסתם ממנו ונשברו הלחות ופרח ממנו עץ החיים וכו', ולא יתגלו עד לעתיד שיתגלה שיל"ה, וכמו שאומרים והוא ישימיענו שנית וכו' ואז נבאו בניכם וכו' וזה שאומר כאן בזמנא דהאי שושנה בגלותא היא אטימא, ודא שבירת הלחות גרם לנו הגלות והוא אטום וכו'.

ונראה לבאר בזה כפי שכתב הגר"א בתיקו"ז ותיקון לב (פד): שמבואר שם כי בראשית הוא מאמר קדמאה דכליל תריין דבורין אנוכי ולא יהיה לך דאתמרו בדבורא חדא ועיי"ש בביהגר"א כי כך בדיבור של בראשית נבראו השמים והארץ כאחד, והן כנגד זכור ושומר וכו'.

ונראה לבאר בזה כי המאמר של בראשית שהוא כנגד הדיבור של אנוכי הויה"א -לוהיך של מצות האמונה השלימה, שגם הוא לא נאמר

נח איש צדיק תמים - הגר"א: תמים הוא השלם גם במידותיו

אחר שראינו במאמר הקודם את דברי הגר"א ומוהר"ן בביאור הקדמת התורה בלימוד עשרה מאמרות דמעשה בראשית, וראינו בדברי הליקו"מ כי הוא הדרך ארץ שקדמה לתורה, ובדברי הגר"א על חשיבות עבודת המידות שקודמת לתורה, ובאמת דבר זה ממשיך גם כאן כשהתורה מציינת על נח שהיה צדיק תמים, ודרשו בזה"ק שהיה נייחא לעילא ונייחא לתתא ובוה התבטא מידת תמימות צידקותו, ועניין התמימות ביאר הגר"א כי הוא השלימות שהאדם משלב את עבודתו בבין אדם למקום יחד עם העבודה שבין אדם לחבירו וז"ל הגר"א באיוב שביאר כי מה שאמרו המתפלל צריך שיתן עיניו למטה ולבו למעלה היינו עיניו למטה להתהלך במישרים עם ברואי מטה, ולבו יהיה למעלה עם הקב"ה ונגד שני אלו נאמר 'התהלך לפני' - למעלה, בתנאי 'והיה תמים' - למטה וכו' עיי"ש, וזה תואם גם לדבריו בביאור אגדות בברכות נו. על הרואה אתרוג בחלום וכו' שכתב כי תמ"ם הוא ראשי תיבות 'תורה מ'צוות מ'דות' ועם האות יו"ד זה כנגד היחוד שהוא מתייחד עם קונו וכו' וזהו ההשלמה של מידת התמימות שהאדם מתנהג גם למטה עם בני האדם באופן שהוא מתנהג עם קונו, ושוב רואים היאך הגר"א הניח את עבודת המידות ודרך ארץ כיסוד כל התורה כולה.

הליקו"מ במקומות רבים דיבר ממעלת התמימות ופתח את ספרו הנורא על דברי הפסוק 'אשרי תמימי דרך', והאריך שם בתורה א' לבאר את מעלתו של מידת יעקב אבינו שזכה להיקרא 'איש תם', ואברהם אבינו הצטווה כהקדמה לברית המילה עם הקב"ה 'התהלך לפני והיה תמים', וישראל כולם נצטוו במצוות 'תמים תהיה עם ה' א-לוהיך', וכידוע כמה הזהיר רבנו על העבודה מתוך תמימות בלי להיכנס לחקירות ופולפולים אלא לבקש את גילוי ה' שמאיר בו מעצם זה שהוא בר ישראל (ועיוין על זה בסיפורי מעשיות במעשה החכם והתם ואכמ"ל בביאור עומק עבודה זו ובדברי הגר"א בעניין זה), ונראה עתה היאך מידת התמימות הזו היא יסוד התורה ונקדים ראשית

מאת: הרב דן כהן

אודות שאלתך בהסקמת הרב הקדוש 'החזן', זכותו יגן עלינו, שכותב על רבנו "מחנתנו", איך הוא קחתנו? שמעתי מרבי לוי יצחק, שאמר ששמע מאנשי שלומנו באומן, כי 'החזן' השתדף עם נכד הבעל שם טוב הקדוש. לזאת קשכתב אל רבנו, שגם כן היה נכד הבעל שם טוב הקדוש, על כן כותב קחתני.

(אשר בנחל, ח"כ, ט', ג' ד, ש' תשל"ט)

מקמת שהיום הוא ההלולא של האור החיים' הקדוש, אמרתי לכתב לך שיחה נאה ששמעתי מרבי לוי יצחק.

מוהר"ג היה רגיל ללמד הרבה את האור החיים' הקדוש, והיה דבוק בו מאוד. פעם אחת בשעת לימודו נרדם וראה את האור החיים' הקדוש עומד לפניו ואומר לו: "שלום, אל תירא, בני, כי ה' יתברך עמך עוד ירדפו אותך הרבה, אך אתה תחזק את עצמך בכל מיני אפנים".

וכבר ידועה עוצם מעלתו - שגלה הבעל שם טוב הקדוש, שרצה לנסע לארץ ישראל, להתועד עם האור החיים' הקדוש. כי נשמתו היא מרוח דוד של אצילות. בכל לילה שמע תורה מפי הקדוש ברוך הוא, היה מיוחדים המרבה, והיו מתגלים אליו נשמות צדיקים מעולם העליון. רב דבקו בו יתברך, זה אין לשער ולספר כלל. ספר פעם אחת, שאל על זה זכה מרב בזיונות ושפיות דמים, שיעברו עליו מרשעים ארורים, והוא חזק את עצמו מאד מאד, ולא נפל בדעתו כלל.

והבעל שם טוב הקדוש היה נפש דוד דאצילות, והיה רוצה שיתקשרו יחד נפש ורוח, ועל ידי זה יתגלה אחר כך על ידי שניהם הנשמה ותיקו דאצילות, ותהיה הגאולה האמתית, אך היה מה דתוה וטן השמים עקבוהו.

על כל פנים איך שהוא מכל זה תבין ותשכיל אל אלו מדרגות זכה. כל זה היה רק על ידי התחזקותו, שלא הסתכל על רשעי ארץ שצערותו.

(שם, ח"כ, ט', ג' ד, מה, ש' תשל"ט)

צריך שתדע, ידידי הנקר! שהוא ענין גדול עד מאוד, להיות מערב בין אנשי שלומנו הנקרים והאמתים, ולקבל נקדמתם הטובה. בתינת 'מקבלין דין מן דין' אשר הזוהר על זה רבנו מאוד (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לד).

רבי לוי יצחק היה רגיל לומר, שיש לנו עם מה להיות איש כשה, אלא אנחנו שליםולניקס גדולים, העצות והאורות של רבנו הם לפני עינינו ואנחנו מזיזים אותם.

(שם, ח"כ, ט', ג' ד, סא, ש' תשל"ט)

עלון המקורבים ©

העלון יוצא לאור בס"ד ע"י ארגון 'המקורבים' (ארגון אחר מהארגון הנפלא 'הקבוצ' שעי"ה הרב י"מ גלינסקי)

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למקודי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 או להשאירו הודעה בשלוחה: 2 או לפל': 054-848-73-17 E0773140331@GMAIL.COM או לאימייל:

ניתן לתרום דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ (בחיפוש: העולם היהודי). וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. (יש לשלוח אתנו על התרומה) תזכו למצוות!

להצלחת יוסף שלום בן מרים גי"ו
שיעלה ויתגלה ברוחניות ויעשה חיל בכבודת ה'!

על הפרשה // פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

מאת: הרב אריה גלינסקי

מראבר"ג שבכל מקום שרבינו מפרש בדרך אחרת מהפשט יש בזה שייכות להפשט הפשוט ג"כ.

ונראה לבאר בעזהש"ת דייתכן שאדרבא זה ממש מונח בהכוונה הפשוטה של דברי חז"ל דהיינו שזה שקין הביא מפסולת והבל

המשך בעמוד 3 <<<

הבעל-דבר שם לבו ע"ז מאד עכשיו, לבלבל את העולם. כי ישראל הם עכשיו קרובים אל הקץ מאוד, ויש עכשיו לישראל געגועים גדולים וכיסופין גדולים להש"י, אשר לא היתה כזאת בימי קדם, וכ"א נכסף מאוד להש"י וכו'.

ודווקא עתה בזמן ההסתר פנים מתגלה המאמר הזה אשר כביכול סתום הוא ונעלם, וכדברי הגר"א שהוא הבחינה של ישראל בגלותם אשר פניו יתברך נסתרים מהם, וכאילו עזבם חלילה, אז דווקא מתגלה המאמר הגבוה ביותר והראשון שצריך האדם להשים על ליבו את עצם העובדה והידיעה כי נעלם הוא, ובעצם בקשתו איה מקום כבודו זהו גופא התיקון של כל הבריאה שיבקשו מקום כבודו, והביקוש והכיסופין האלו הם עצמם קיום התורה באופן הגבוה ביותר והגנוזה.

הקדמת מאמר בראשית לכל התורה והמצוות – להקפיד על דקדוק ההלכה

וכיון שכל התורה היא באה לגלות את שמותיו ואת הנהגותיו בעולם, ובה ישראל מתקשרים אליו, ממילא מוכרח ההקדמה הזו לדעת כי כל דרכי הגילויים והמצוות הינם באים לעולם רק בהקדמה 'איה מקום כבודו' כי כבודו גנוז ונעלם בהם, וכן ידוע בשם הבעש"ט כי לעולם צריך האדם להקדים את אור החכמה לאור הכתר כדי שלא יהפוך לכת"ל חלילה, והוא כמבואר בליקו"מ כי ממקום הכתר יש מקום ליניקת כל הקליפות והחיצונים, ולכן צריכים את הקדמת אור החכמה שהיא אור התורה שמלמדת את האסור והמות, ולכן צריך ללכת בתמימות בלימוד התורה והמצוות ולא לחקור ולחפש דווקא אחר התענוגים הרוחניים וכו' אלא ללכת במידתו של יעקב איש תם, לזכות להיות מהאשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה' ולדקדק בהלכה כפי סדר השולחן ערוך והלכותיו ולא להתחכם יותר, וכידוע כמה זההיר על זה הליקו"מ שאמר 'תקמטו את הלקו"מ כרצונכם אך העיקר שלא תזונו מסעיף בשו"ע', וכידוע מה שאמר החפץ חיים לתלמידו שחפץ להיות חסיד - שיהיה לחסיד ברסלב היות שהם מדקדקים בכל דיני השו"ע, ויעויין עוד בלקו"מ יו"ד ח"ב הלכות בכור בהמה טהורה ה"ג אות ט' שהזהיר מחמת כן לא ללמוד ולהוציא שום דין מהכוונות ועל זה נאמר לא תסור וכו' עיי"ש באריכות. ■

שפגם בבחי' ההתפארות שהוא לראות את הטוב של כל אחד ואחד והוא היה רואה את החוב של כל אחד.

והנה לפום ריהטא הכוונה בדרך רמז שמה שכתוב בחז"ל שהביא פסולת היינו הפסולת של כל אחד שראה החוב שלהם, אמנם ידוע

השלמה: פרשת בראשית

קין והבל

הנה מבואר בפסוקים שקין הביא מפסולת, ומבואר בדברי רבינו (ליקוטי מוהר"ן סי' לח אות ו) שהכוונה בזה שראה חוב לכל אחד, והיינו

והיו לאחדים - המשך

והכוונה הוא לאילו של אברהם אבינו שכנגדו נתקן קרבן העולה שמכפר על הרהורי הלב, ולכן האיל הזה נתגלה לאברהם רק כשביקש 'איה' השה לעולה' והוא כנגד בקשת כל אדם שזועק לה' מהמקום שנופל לשם 'איה' מקום כבודו' וכידוע בכוונות כי איה רומז לכתר העליון שבו רצון ה' נעלם ועדיין לא נתגלה ונתפרט לגילויים פרטיים בזה העולם ולגילוי הזה מתחבר האדם בזעקתו 'איה' מקום כבודו'.

גודל עבודת הכסופים והגעגועים במשנת מוהר"ן והרמח"ל שהיינו יסוד התורה

דבר זה נתבאר בארוכה בכתבי הרמח"ל שהעמיד את כל מצוות האמונה ויסוד התורה כולה על הצימאון והכיסופים ובקשת כבודו יתברך בכל מקום שהוא כידוע בדרוש הקיווי המפורסם שלו אשר סביב עניין זה קיבץ את כל דברי התורה כולה לבוא לבקשת לישועתך קיותי ה' והאריך שם היאך גם כשנופל האדם לבאר שחת והגם שירד לשאול ולגיהנום בכח תקותו לעלות יעלוהו מיד, כי הקיווי הזה הוא עצמו מצוות אנוכי ה' א-לוהיך כמבואר שם (וכדברי הסמ"ק הידועים כי הביאור הפשוט במצוות אנוכי הוא הציפיה לישועה ושיאמין האדם לעולם בישועתו יתברך ואכמ"ל), וכלשון הליקו"מ בתורה ז' 'ישתוקק ויכסוף מאוד אליו יתברך ברצון מופלג בלי שום ידיעה שלא ידע כלל מה הוא רוצה' ונצטרך לבאר במאמר בפנ"ע בס"ד באריכות היאך סביב זה סובבים כל יסודות התוה"ק, אבל הנוגע לענייננו הוא כי זהו דיבור 'אנוכי' של מצוות האמונה שהיא לראות את כבוד ה' ואורו גם היכן שאין בשכל האדם להשיגו, והוא מאמר דבראשית.

וכבר נתבאר במאמרים דלעיל כי אין דרך תורתו של הגר"א לבאר את דרך העבודה בביקוש אלוקותו יתברך בכל בהשגה המופשטת, אלא באופן התגלותו בנבראים עצמם, ולכן גם לא ביאר את המאמר הסתום דבראשית כדברי הליקו"מ, אך רבינו הליקו"מ הפשיט את הדברים וקיבל רשות משימי לגלות לדור האחרון את הרזים האלו כי אין ישראל נגאלין אלא בתשובה והיא התשובה אשר הובטחנו עליה וכמבואר בליקו"מ בתורה ע"ח כי הבעל-דבר שם לבו ע"ז מאד עכשיו, לבלבל את העולם. כי ישראל הם עכשיו קרובים אל הקץ מאוד, ויש עכשיו לישראל געגועים גדולים וכיסופין גדולים להש"י, אשר לא היתה כזאת בימי קדם, וכ"א נכסף מאוד להש"י. כי

באופן של אמירת ציווי אלא כעובדא (וכידוע מה שנחלקו בזה הרמב"ם והרמב"ן מחמת כן האם ניתן למנות האמונה כמצות עשה או לא), והכוונה בזה הוא כי מקבילים הם הבראשית והאנוכי, לבחינה שיותר גבוה מקיום מצוותו יתברך אלא הם נוגעים בו יתברך ממש כביכול עוד קודם ציוויו, וכדרשת חז"ל על תיבת אנוכי 'אנה נ'פשי כ'תבית 'הבית, והיינו שאני עצמי נמצא כך ובתורה וזהו עניינה של מאמר בראשית כי ה' עצמו מסתתר וגנוז בפנימיות הבריאה והיא הבחינה העליונה ביותר שנקראת כתר שהוא עצם הרצון העליון עוד קודם שהוא מתפרט לגילויי הרצון באופני המצוות השונים אלא הוא הדביקות ברצון עצמו, והדברים עמוקים מאוד.

החילוק שבין הגר"א למוהר"ן בדרכי העבודה וכבוד ה' המתגלה ממאמר בראשית

הנה ראינו בדברי הגר"א כי מאמר בראשית נסתם הוא בגלות ובשבירת הלוחות ורק לעת"ל הוא יתגלה, ובמקום אחר ביאר הגר"א כי הוא כנגד סודות התורה שסתומים וחתומים עתה, והרי שעתה אין לנו שייכות לגילוי כבוד ה' שמתגלה ממאמר זה.

אך כנגדו הליקו"מ אשר ביארנו בארוכה במאמרים דלעיל את דרכו להראות אין ככל שהדבר גבוה ונעלם יותר כך הוא מתגלה במקומות הנמוכים ביותר דווקא וכדרכו של דוד המלך והרחבנו כי זהו אחד החילוקים שבין משיח בן יוסף למשיח בן דוד ואכ"מ לחזור על הדברים, וכתב בתורה י"ב כי המאמר של בראשית שקדם לשאר המאמרות הוא המאמר הסתום שבו מבקש האדם 'איה מקום כבודו' ואותו הביקוש עצמו הוא גילוי כבוד ה' הגבוה ביותר שגם במקומות המטונפים והשפלים ביותר אשר אין ניכר בהם כבוד ה' ונראה כאילו נסתלק משם כבודו יתברך ויש מקום לע"ז ולכל טומאות העולם לחול שם בכל זאת מגלה האדם כי גם שם קיים בחינה של "כבודי לאחר לא אתן" (ישעיה מ"ב), וגם שם בעצם הכיסופים והגעגועים שמכיר בליבו כי עדיין קיים בקרבו עמוק בליבו הרצון להדבק בו יתברך וזה התיקון והתשובה לחטאים שנפל אליהם.

איה השה לעולה הנרמז בבראשית, כנגד הזעקה איה מקום כבודו

ועיי"ש שביאר גם כי זה נרמז בדרשת התיקו"ז בראשית שהוא אותיות 'בר'א תי"ש'

חבורות ללימוד ליקוטי מוהר"ן

מתארגנים ללימוד פעם בשבוע בחבורות ברחבי הארץ
שלב ראשון יוקמו חבורות בירושלים בני ברק וכרמיאל,
וכפי הביקוש בעז"ה יפתחו בעוד ערים

לפרטים: 053.314.89.81 אברהם לוי

ועל פי זה מתבאר היטב שדור המבול שפגמו בפגם העיניים, בבחי' 'זיראו וכו' כי טובות הנה ויקחו וכו' מכל אשר בחרו, עי"ז עצמו נפלו לעניין זה שלא היה להם שובע בממונם ועי"ז נפלו לחמס.

ארץ ישראל הוא היפך בחינת המבול

ועל כן בארץ ישראל לא ירד המבול, כי באמת גם בחי' המבול הוא בחי' ההיפך מקדושת ארץ ישראל, וממילא בארץ ישראל אין שייך כלל המבול, אלא שהם לא זכו לקדושת ארץ ישראל, ואף פגמו קצת בארץ ישראל עד שנמשך לשם קצת בחי' המבול מהמבול ועל כן הוצרכו נח ובניו להיכנס דייקא לתיבה ולא היה די להם להיות בארץ ישראל, כי הם פגמו ההתפארות כל כך עד שגם אורא דארץ ישראל נפגם קצת שלא היה לו את הכח להגן, ורק בתיבה האיר בשלימות קדושת ארץ ישראל.

צהר תעשה לתיבה

ואולי זהו בחי' 'צהר תעשה לתיבה', צהר הוא בחי' אור ההתפארות, כי צהר הוא בחי' אבן טוב שהוא עיקר בחי' ההתפארות, ונח עי"ז קדושתו בשמירת הברית זכה לשלימות ההתפארות, והיה לו את הכח להמשיך את בחי' ההתפארות לתיבה.

הקורבנות שהקריב נח

אמנם כשיצא מן התיבה הקריב קורבנות ועי"ז זכה להבטחה של הקשת שלא יהיה מבול, ומובא שהיה קצת טענה על נח מה שלא התפלל תפילתו לפני המבול שעי"ז היה בכוחו למנוע את המבול, כי אע"פ שפגמו מה שפגמו, מ"מ היה לו כח לגלות את ההתפארות אפילו אצל הרחוקים, ועי"ז היה יכול להחזירם בתשובה [ועיקר הדרך לזה הוא עי"ז גילוי ההתפארות דייקא מתוך הנפילות והירידות, שהרי מתגבר עליו היצר הרע כל כך, ואעפ"כ זכה לעשות איזה נקודה טובה, וכמבואר באריכות בליקו"ה (הל' עירובי תחומין ה"ו), שזה גופא ההמתקה שפעל נח בהקרבת קורבנותיו, שזבה נתעורר עניין זה שיצר לב האדם רע מנעוריו, כי יש לו כח של התגברות הבהמיות, ועי"כ אין כ"כ טענה על עוונותיו, ומאידך כל מעשה טוב שעושה האדם למרות כל ההתגברות הזאת הוא חשוב מאוד לאין ערוך, וכמובא עד"ז בדברי מוהר"ג (הל' ברכת הריח ה"ד אות טו), ובאמת מובא שהנשמות בעקבתא דמשיחא הם בחי' הנשמות של דור המבול שזוכים לתיקון עי"ז הצדיק שהוא בבחי' נח].

מהטוב לא היה זה סתם כך, כי באמת בפשטות קשה מאוד למה באמת שקין יביא מפסולת, אטו לא החשיב את עבודת ה' ואם לא איכפת לו מעבודת הש"ת א"כ למה באמת נפלו פניו והלא פשוט שכך ההגיון מחייב שישעו אל הבל ולא אליו.

ויש לבאר על פי הנ"ל שהיה כאן ויכוח יסודי ביניהם, דהיינו שהמהלך של קין היה שבעצם הקב"ה הוא כ"כ מרומם מהעולם הזה א"כ וודאי אין לו שייכות לכל ענייני העולם [כטענת הפילוסופים וכו' ימ"ש] ובטעותו סבר שאת זה אנו צריכים לבטא בעבודתנו, שאנו יודעים שכביכול לא איכפת להקב"ה מאתנו, כי מה שנעשה לא יספיק, דאם אנו עושים משהו שמראה כאילו איכפת לו וכאילו מה שאנחנו עושים כן שווה משהו זהו כביכול חוצפה כלפי מעלה זהו שיטתו של קין, ולכן הביא פסולת להראות את זה שבין כה מה שנעשה לא מספיק, וא"כ נביא פסולת כי אם נביא טוב נראה כאילו אנו יכולים לעשות משהו וזה עצמו הוא בחינת ה'ראיית חוב' דהיינו שמה שאדם עושה לא יצא ידי חובתו ורואים את מה שהוא לא עשה ולא את מה שהוא כן עשה [ולכן אומר רבינו שהביא פסולת היינו שראה חוב לכל אחד שבאמת הם עניין אחד ממש וכנ"ל].

אבל הבל שיטתו היתה שונה ואמיתית שאמנם הקב"ה גבוה מאוד וכו' אבל לזה הוא ברא את העולם כי כביכול יש לו כן נחת רוח בכל משהו שאנו משתדלים לעשות ואפילו שזה באמת כלום וכו' מ"מ כל חוט השערה חשוב מאוד, ולכן יש להשתדל להביא עכ"פ הכי טוב שאפשר ולזה פנה הש"ת כי זהו רצונו [ויודע שהבל נתגלגל במשה שזה היה כל עניינו שראה תמיד את הטוב של ישראל וגילה את ההתפארות דקדושה] והדברים נפלאים.

פרשת נח

דוד המבול פגמו בהתפארות ועי"ז נפלו לגזל

עיקר עוון דוד המבול היה פגם הברית וגזל, שזה מביא את זה, כי פגם הברית הוא פגם בעיקר ויסוד ההתפארות שהוא עי"ז החיבור והקשר שהוא בבחי' ברית, ועי"ז פגם הברית נפגם ההתפארות, ועי"ז עצמו נפלו לגזל ששורשו מהרדיפה אחר הממון ומה שאינו שבע מהממון לעולם, ועי"ז נכשל בגזל כדי להשביע את תאוותו לממון, ומחמת שעדיין לא מצליח להשביע תאוותו עי"ז נופל בזה יותר ויותר.

ודבר זה מתבאר בסוף המאמר וכמו שמובא שם בזה הלשון 'ויש בזה עוד ענינים, כי אין אדם מת ויחצי תאוותו בידו'. (קהלת רבה סדר א) נמצא שאין ממלא תאוותו ורצונו בממון לעולם, כי תמיד חסר לו כנ"ל. אגב יש בחינת שפע כפולה, בחינת (איוב כ"ב): 'וכסף תועפות לך', שהוא לשון כפול. נמצא שגזל השפע נתמלא רצונו, מאחר שהיא כפולה (ולא סיס), והדברים סתומים.

ומבאר מוהר"ג (ליקוטי הלכות, ברכת המזון, הלכה ד אות טו) וז"ל 'הנה רבנו זכרונם לברכה לא באר דבריו מה חבור יש לענין זה עם כל מה שאמר שם מקדם מענין ארץ ישראל וראש השנה וכו'. אך הנראה לענין דעתי אבאר קצת, כי תאות ממון, דהיינו מה שאין אדם מת ויחצי תאוותו בידו. וכל מה שיש לו יותר חסר לו יותר. זה בחינת פגם העינים בבחינת וגם עינו לא תשבע עשר (קהלת ד). ופגם העינים זה בחינת פגם ארץ ישראל, כי עקר קדושת ארץ ישראל נמשך מן העינים שמסתכלים על הצדיק שכלול מכל ההתפארות. שעל ידי זה נמשך קדושת ארץ ישראל. וארץ ישראל הוא מקור הברכה, כי כל הברכות וההשפעות נמשכין מארץ ישראל כידוע, כי ארץ ישראל מקבלת קדושה מהצדיק כנ"ל. ואצל הצדיק הם כל הברכות וההשפעות בבחינת ברכות לראש צדיק, בחינת צדיק חונן ונותן. וכשזוכה לקבל השפע של ארץ ישראל והצדיק בשלמות גודאי אין לו שום חסרון, כי בארץ ישראל כתיב, לא תחסר כל בה. שהשפע הנמשך משם אין בה שום חסרון, כי שם צוה ה' את הברכה, בחינת והריקתי לכם ברכה עד בלי די, שזהו ההפך מבחינת אין אדם מת ויחצי תאוותו בידו, דהיינו שלעולם חסר לו. אגב השפע דקדושה של ארץ ישראל היא בחינת שפע כפולה שאין בה שום חסרון בחינת ברכה עד בלי די, שייכלו שפתותיכם מלומר די שהשפע כפולה ומקבלת יותר ממה שרוצה.

'וזה בחינת השפע של שבת דמנה מתברכין כל שתא יומין שהוא בחינת לחם משנה, בחינת שפע כפולה הנ"ל, כי שבת וארץ ישראל הם בחינה אחת כמו שמסדר בהשבע הבדלות שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בירושלמי בין קדשת ארץ ישראל לחוץ לארץ בין יום השביעי לששת ימי המעשה. נמצא, שהצדיק שממנו נמשך כל קדושת ארץ ישראל הוא זוכה לשפע כפולה כנ"ל. וזה בחינת מה שכתוב בצדיקים 'לכן בארצם משנה ירשו' (ישעיה סא) משנה זה בחינת שפע כפולה, בחינת לחם משנה וזהו לכן בארצם משנה, 'בארצם' דיקא, כי עקר בחינת השפע כפולה הוא בארץ ישראל וכו'. וזה שכתב רבנו זכרונם לברכה בהתורה צוית צדק (סימן כג) שעקר שבירת תאות ממון הוא על ידי הצדיק ומי שחולק על הצדיק הוא נופל לתאות ממון כמו שמבאר שם על פסוק 'ויגרש מפניך אויב ויאמר השמד'. כשמקשר להצדיק הוא ממשיך ממנו בחינת שפע כפולה שהוא הפך תאות ממון שהוא בחינת אין אדם מת ויחצי תאוותו בידו וכנ"ל, יעו"ש עוד אריכות בעניין זה.

מעמדו של רבינו נחמן מברסלב בעיני גדולי דורו וגדולי הדורות הבאים

מאת: הרב חיים סילבר

כיצד התקבל מוהר"ן וספרו בדורות שאחריו?

התשובה לזה מורכבת למדי, ישנם רבים מגדולי ישראל שהעריכו את מוהר"ן באופן יוצא מן הכלל ושיבחו את הספר ליקוטי מוהר"ן ועסקו בו בגלוי, ישנם גם רבים שעסקו בו בסתר והביעו את התפעלותם ממוהר"ן בפני מקורביהם, אך מסיבות שונות לא רצו לפרסם זאת בגלוי, וישנם אחרים שנמנעו מלעסוק בספר מחמת 'מסורות' שונות (שצריכים בירור בפני עצמם, אך אין כאן המקום). ובאופן כללי ניתן לענות על שאלה זו, שמצד אחד מוהר"ן ותורתו קיבלו פרסום וחיוזוק אצל גדולי ישראל במידה גדולה דיה בכדי שמבקש אמת יוכל למצוא אותה, ומצד שני גם התכסו במספיק שכבות של הסתרה כדי שמי שאינו מחפש את האמת יוכל לא למצוא אותה...

ישנו ספר שייצא לאור בשם 'שבחו של צדיק', ובו ליקט המחבר מאות מובאות מגדולי החסידות, גדולי ליטא, וגדולי עדות המזרח, שהפליגו בשבחו של מוהר"ן וספרו, וכן ציין לספרים רבים שהזכירו את דבריו בשמו ושלא בשמו. הרוצה לברר את הנושא יוכל למצוא שם הרבה חומר!

כמו כן תורתו של מוהר"ן התפשטה באופן רחב מאד, ודברים רבים מתורתו התפרסמו בשמו והפכו לנכסי צאן ברזל בעולם התורה, ודברים רבים עוד יותר מתורתו התפרסמו שלא בשמו. ידוע למשל שהגאון הנודע רבי צדוק הכהן מלובלין זצ"ל טרח לכתוב מראי מקומות על 'ספר המידות' שכתב מוהר"ן בילדותו, כדי להראות מהיכן לקוחים הדברים (המראי מקומות שלו נדפסו בחלק מהמהדורות), ובאופן כללי תורתו של מוהר"ן ורבי נתן השפיעה רבות על הלך מחשבתו.

1. הספר נמצא גם בספריית אוצר החכמה.

כיצד מתייחסים גדולי התורה והמוסר בעולם הליטאי למוהר"ן וספריו?

ובכן, את הידוע אין צריך לומר שלא תמצא כמעט בעולם הישיבות משיגים שמביאים מספרי מוהר"ן בשמו, ובהרבה מקומות לא תמצא את ספריו כלל, כמו שלא תמצא שם ספרי חסידות אחרים, ואולי כלפי ספרי ברסלב זה במידה רבה יותר.

אולם הרושם שנוצר מכך בעיני חניכי הישיבות כאילו כל רבותיהם 'פוסלים' את דרך ברסלב הוא מוטעה. הישיבות מחנכות לפי קו מסויים, שהקו הזה בדברים מסויימים אינו הולך יחד עם הקו של מוהר"ן [אמנם, בדרך כלל זה רק כאשר תופסים את הדברים בשטחיות, וראה באורך בחלק ב מחיבור זה], ובדרך כלל בישיבות נוקטים בשיטה של חינוך בקו אחיד, ולא נותנים לבחורים גישה לדרכים ביהדות שיש בהם גישה שונה, מחשש שמא יבואו לידי בלבול. אולם לא בהכרח שוללים משום כך את הקו האחד, ויתכן בהחלט שאנשי הדעת מבין המונחים יודעים שהגישה האחרת יכולה להיות טובה גם כן, אולם מכיון שהם קיבלו והתחנכו בדרך שלהם, אינם מתיימרים להבין את הדרך האחרת וכל שכן לא להנחיל אותה לתלמידיהם, ואין להם אלא מה שקיבלו ואת זה הם מוסרים [יחד עם זאת, היו בישיבות גם מחנכים בעלי שיעור קומה שנפשם הכילה דרכים רבות ומגוונות, והם כן היו מסוגלים לקבל מכמה בתי מדרש וליצור מזיגה שכללה כמה דרכים, ובדרך כלל היתה להם משום כך יכולת השפעה על ציבור גדול ומגוון יותר, דוגמא לכך בדור הקודם הם הרב הוטנר והרב דסלר זצ"ל, ועוד רבים].

ואכן היו רבים מגדולי התורה והמוסר בעולם הליטאי שהכירו את ספרי מוהר"ן והתייחסו אליהם בהערצה גדולה.

אחד הדוגמאות הבולטות לכך הוא החזון איש זצ"ל, שישנם עדויות רבות על יחסו החיובי למוהר"ן ספריו ואנשיו (חלקם מובאים

בספר 'שבחו של צדיק'). רבי נחום יצחק פראנק שהתקרב בצעירותו לחסידות ברסלב סיפר שאביו התנגד לזה בשעתו מאד, והלך הוא עצמו לשאול את החזון איש, ואמר לו החזון איש שאין שום בעיה ללמוד בליקוטי מוהר"ן. ועוד אמר לו שבעיני עבודת ה' אין דין כיבוד אב.

וסיפר הר"ר בן ציון אפטר (מחשובי חסידי ברסלב וממקורבי הגר"ז מבריסק זצ"ל) שבפעם הראשונה שביקר אצל החזון איש ראה את הספר ליקוטי מוהר"ן על שולחן החזון איש, וכשהתפלל אמר לו 'אני מעיין בזה הרבה, זה ספר מוסר טוב מאד, וכן דיבר עמו כמה פעמים על גדולתו של מוהר"ן, והיה מבקש ממנו בכל פעם שהגיע אליו 'אמור איזה דבר תורה מהרב'. ואמר לו פעם שספר ליקוטי מוהר"ן הוא גבוה מאד מאד.

וסיפר הר"ר נתן ליברמנש שליט"א, מחשובי חסידי ברסלב, שבשנת תשי"ט סידר את ספרי החזון איש לדפוס יחד עם רבי שמריהו גריינימן זצ"ל, ודיברו אז ששערי רוסיה עומדים להפתח, וממילא כבר החלה הרשמה לנסיעה לראש השנה לאומן, ואמר לו רבי שמריהו שרוצה אף הוא להצטרף, וכשהתפלל על כך רבי נתן, אמר לו, שהוא רוצה לזכות להיות על ציונו של מוהר"ן, משום שראה אצל החזון איש שמאד החזיק ממנו.

וסיפר עוד הגר"ש גריינימן (מפי נכדו) שהחזון איש התבטא פעם בפניו ואמר 'רבי נחמן היה גדול יותר מכל אלו שחלקו עליו'.

כמו כן המגיה של ספרי החזון איש היה רבי אלחנן ספקטור זצ"ל, מגדולי חסידי ברסלב, ובאגרות חזון איש (א, לו) מובא איגרת ששלח אליו החזון איש, וכתב לו: 'כי באמת אין כל עצב בעולם, למי שמכיר באור האורות של האמת'...

[המשך בעלון הבא בס"ד]

מתוך החוברת מוהר"ן מברסלב – הייז משנתו ותורתו. ניתן לקבל במערכת

מעוניין לסייע בהדפסת העלון? התרומה שלך חשובה!
ניתן לתרום דרך אתר ומשכריו 'קהילות' בקופת 'העולם היהודי', או דרך קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 09.
(יש לעדכן אתנו על התרומה) לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17

מנוי לגיליון המקורבים!
חדש! ניתן לעשות מנוי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבוצה' ב-20 ש' לחודש. לברורים: 054-848-73-17

עלון הקבוצה (יו"ל ע"י ארגון 'הקבוצה') – ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: vhecmu@gmail.com
עלון המקורבים – ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: E0773140331@GMAIL.COM

שידורים ל'מקורבים': נפתח מאגר שידורים ייחודי ואיכותי מבית 'הקבוצה', המיועד לבני הישיבות שהתקרבו לרביה"ק ומתחפשים שידוך בסגנון זה. להרשמה וקבלת תופס: 058-32-60-647 או בכתובת: GMAIL.COM@A9996560

מפיצי העלון ברחבי הארץ
בני ברק: אריה: 054-848-73-17 ירושלים: 052-716-052.
דרושים מפיצים בכל רחבי הארץ! נא צרו קשר במייל או בפל': 054-848-73-17

ניתן לקבל מידע כללי ומקיף בחסידות ע"י 'ברסלב גלובל' בכתובת האימייל: info@breslevglobal.com
בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט

המקורבים
077-31-40-331
151-86-130-166
שמעו ותחי נפשכם!

אמר רבינו הקדוש:
**"רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים
המתמידים בעבודתם, כאנשי ליטא!"**
(שיח שרפי קודש ח"ב, סימן נ"ד)